

เอกสารประกอบการสัมมนา

(Instrumentum Laboris)

จากวัตถุประสงค์และจิตตารมณ์ของการทำสมาธิชบาปีชบาปี 16 ค.ศ.2021-2023 ดังที่ปรากฏในเอกสารประกอบการสัมมนาสังฆมณฑลจันทบุรีในปีที่ 2 หัวข้อการก้าวเดินไปในชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักร บทที่ 3 หัวข้อสภาพความเป็นจริงของสังฆมณฑลจันทบุรีในปัจจุบัน ประกอบกับเสียงเรียกร้องจากตัวแทนประชากรของพระเจ้าในการทำแบบสอบถามเตรียมการทำสมาธิชบาปี จำนวน 512 ชุด

สังฆมณฑลจันทบุรีขอร่วมสานฝันของพระสันตะปาปาฟรังซิส ร่วมกับทุกสังฆมณฑลทั่วโลก และคริสตชนทุกคน ในการก้าวเดินไปด้วยกันในปีที่สาม ด้วยการฟังเสียงของกันและกันและเสียงของพระจิตเจ้า เพื่อให้พระศาสนจักรมีชีวิตชีวา ให้ความหวังกับผู้คนทุกคนโดยไม่ทอดทิ้งผู้ใดไว้ข้างหลัง นำความชื่นชมยินดีไปสู่การประกาศข่าวดีใหม่ด้วยวิธีการใหม่และสร้างสรรค์ ตามหัวข้อของการสัมมนาในครั้งนี้ คือ “การก้าวเดินไปด้วยกัน” ใน 3 มิติ คือ ความเป็นหนึ่งเดียว, การมีส่วนร่วม, และพันธกิจ ซึ่งมีแนวทางดังต่อไปนี้ คือ

1. ความเป็นหนึ่งเดียวกัน (Communion)

ประชากรของพระเจ้า คือ ผู้ที่ได้รับศีลล้างบาปแล้วทุกคนในสังฆมณฑลจันทบุรีร่วมเป็นหนึ่งเดียวกันในการปลูก “จิตสำนึกในความเชื่อ” (Sensus Fidei / Sense of Faith) ให้เกิดขึ้นในจิตใจ โดยการมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของพระศาสนจักร (Sense of Belonging) ดำเนินชีวิตตามพระวาจาของพระเจ้าและคำสั่งสอนต่าง ๆ ของพระศาสนจักรอย่างจริงจัง จนกระทั่งได้ชื่อว่าเป็น “ศิษย์พระคริสต์” และเป็น “ประจักษ์พยาน” ถึงจิตตารมณ์พระวรสารในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรักและการรับใช้

ความเป็นหนึ่งเดียวกันนี้แสดงออกมาให้เห็นใน “กิจการแห่งความรักและความเมตตา” (Charity) ต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับเพื่อนพี่น้องที่มีความต้องการ เจ็บป่วย ยากจน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้ถูกจองจำ ผู้ที่เดือดร้อน ผู้ที่ถูกทอดทิ้ง ผู้ที่อ่อนแอในสังคม ผู้ที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม โดยการให้เกียรติ ปกป้องสิทธิ เคารพในเสรีภาพ และการตัดสินใจส่วนบุคคล ส่งเสริมความยุติธรรม ความใส่ใจในสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

“พิธีบูชาขอบพระคุณ” คือหัวใจของความเป็นหนึ่งเดียวกันในชุมชนแห่งความเชื่อ ที่แสดงออกมาให้เห็นถึงความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความรัก การให้อภัย การคืนดี การเฉลิมฉลองพระวาจาและศีลมหาสนิท และพลังแห่งการเป็น “ศิษย์ธรรมทูต” (Missionary Disciple) ชุมชนแห่งความเชื่อจึงควรส่งเสริมให้การเฉลิมฉลองพิธีบูชาขอบพระคุณมีชีวิตชีวา การมีส่วนร่วมของสัตบุรุษทุกคน การอธิบายพระวาจาของพระเจ้าและการเทศน์สอนที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของสัตบุรุษ ในภาษาที่เข้าใจง่าย ประทับใจ ให้กำลังใจ ความหวัง และความชื่นชมยินดี

ชุมชนแห่งความเชื่อ ควรเสริมสร้างกิจกรรมที่สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในชุมชน ได้แก่ การสวดภาวนาร่วมกัน, การส่งเสริมให้คริสตชนมาวัดในวันอาทิตย์, การให้บริการศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญและความหมายของการกระทำต่าง ๆ, การอ่านพระคัมภีร์ การแบ่งปันพระวาจา และประสบการณ์ความเชื่อ, การทำวิถีชุมชนวัด (Basic Ecclesial Community หรือ BEC) , การอภิบาลคู่สมรสที่กำลังจะสร้างครอบครัวคริสตชนใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแต่งงานแบบต่างฝ่ายต่างถือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตครอบครัว, การอภิบาลครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวที่กำลังประสบปัญหาต่าง ๆ และการเป็นผู้ร่วมทางกับพวกเขา เพื่อสร้างพระศาสนจักรระดับครอบครัว (Domestic Church), การสอนคำสอนเด็ก ๆ, การสอนคำสอนผู้ใหญ่โดยการนำกระบวนการพิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (RCIA) มาปรับใช้เพื่อสร้างกลุ่มคริสตชนใหม่ให้ก้าวเดินไปด้วยกัน และต้อนรับเข้าสู่บรรยากาศชุมชนแห่งความเชื่ออย่างมีความหมาย, การถ่ายทอดความเชื่อจากรุ่นสู่รุ่น, งานอภิบาลเด็ก ๆ และเยาวชน, การสร้างผู้นำและการอบรมต่อเนื่อง (On-going Formation) ของคริสตชนในงานด้านต่าง ๆ

การเสวนา (Dialogue) และการออกเยี่ยม เปิดโอกาสให้ได้สัมผัสกับสภาพความเป็นจริงทางสังคม ได้ฟังเสียงของผู้อื่น เพื่อแสวงหาวิธีการที่เหมาะสม สร้างสรรค์ มีเหตุผลสอดคล้องกับวิทยาศาสตร์ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้คนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ, ความเป็นหนึ่งเดียวกับพี่น้อง คริสตชนนิกายอื่น (คริสตสัมพันธ), พี่น้องต่างความเชื่อ (ศาสนสัมพันธ), กระบวนการในการปลุกฝังความเชื่อให้ยังรากลึกลงในวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงผู้ที่ยังไม่รู้จักพระเยซูคริสตเจ้า ผู้ที่ไม่ยอมรับและผู้ปฏิบัติพระองค์

ทั้งนี้ เพื่อทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างประชากรของพระเจ้า มิตรภาพ ระหว่างเพื่อนพี่น้องต่างความเชื่อและวัฒนธรรม ความเป็นครอบครัวเดียวกันในชุมชนแห่งความเชื่อ การฟังพาดำกันระหว่างชุมชนแห่งความเชื่ออื่น ความร่วมมือกันในสังคมมณฑล ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมมณฑลอื่น และความสอดคล้องกับนโยบายของพระศาสนจักรสากล หรือพระสันตะปาปา

2. การมีส่วนร่วม (Participation)

ประชากรของพระเจ้าในสังคมพลจันทบุรี เลียนแบบความสัมพันธ์อันเป็นหนึ่งเดียวของพระตรีเอกภาพแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนด้วยจิตสำนึกในความเชื่อ (Sensus Fidei / Sense of Faith) เพื่อที่จะก้าวเดินไปด้วยกัน จำเป็นต้องฟังเสียงของกันและกัน ด้วยความตั้งใจ (Empathy) แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในความชื่นชมยินดีและในความหวังของแต่ละคน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นพี่น้อง (Fraternity) และความเป็นครอบครัวเดียวกัน, และฟังเสียงของพระจิตเจ้าที่อยู่ในจิตใจของตนเองและในจิตใจของเพื่อนพี่น้อง เพื่อแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้าในการดำเนินชีวิตประจำวัน การทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อความดีส่วนรวม (Common Good) จะได้ปรากฏในสังคมพลทุกภาคส่วน

ความรักอันน้องพี่ แสดงออกมาให้เห็นได้ด้วยการรับฟังกันและกันด้วยความสุภาพ ความเอื้ออาทร ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในความเป็นตัวตน (Identity) การเคารพในความแตกต่างของบุคคลอื่น ลดความเป็นตัวตนของตนเองลง ร่วมทุกข์ร่วมสุข ให้อภัย ส่งเสริมและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การต้อนรับทุกคนในชุมชน ไม่ทอดทิ้งผู้ใดไว้ข้างหลัง (no one left behind) ใช้พระพรที่ตนเองได้รับเพื่อส่งเสริมกันและกัน สร้างความเสมอภาค ความยุติธรรม และความเท่าเทียมกันกับทุกคน ไม่แบ่งแยก ปรับทัศนคติให้สอดคล้องต้องกันเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน มีความไวต่อการรับรู้ถึงความต้องการของทุกคนในชุมชน

ความเป็นหนึ่งเดียวที่แสดงออกมาให้เห็นนี้ จะเป็น “ประจักษ์พยาน” (Testimony) ถึงจิตสำนึกแห่งความเชื่อที่มีอยู่ภายในให้ปรากฏออกมาในชุมชนแห่งความเชื่ออย่างเป็นรูปธรรม ท่ามกลางเพื่อนพี่น้องที่มีความแตกต่างหลากหลายที่ต้องการเห็นความเชื่อคริสตชนที่มีชีวิต สัมผัสและตั้งได้ และทำให้ภาพขององค์พระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงเป็นองค์แห่งความรัก (1 ยน 4:20) เป็นจริงท่ามกลางเรา ด้วยการเยื่อมเยียนและสัมผัสความเป็นจริงในสังคม เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีและกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ในการทำงานอยู่ตลอดเวลา

เพื่อที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียว ประชากรของพระเจ้าทุกคนจะต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ในทุกระดับทุกองค์กร ให้ความร่วมมือ ยึดหยุ่นในวิธีการทำงาน การปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของ

ชุมชนและความต้องการพื้นฐานของแต่ละคน โปร่งใส สร้างความไว้วางใจเชื่อมั่นต่อกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ฟังพาดูใจกัน และขึ้นต่อกันและกัน

การทำงานในยุคปัจจุบัน ต้องปรับกระบวนการ วิธีการ เครื่องมือ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ให้เหมาะสมกับคนวัยต่าง ๆ ให้มีช่องทางอันหลากหลาย ในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ ตอบข้อสงสัย ด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ เชิงรุก เข้าถึงและเข้าใจง่าย ชัดเจน โดยไม่ละทิ้งสื่อดั้งเดิมที่ยังคงมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และยังคงอยู่ในความต้องการของคนบางกลุ่มอยู่ ทั้งนี้ องค์กรทุกภาคส่วนในทุกระดับจะต้องก้าวเดินไปในทิศทางเดียวกัน หรือดำเนินการให้เป้าหมายของส่วนรวมที่ได้ตั้งเอาไว้บรรลุวัตถุประสงค์ อาศัยความร่วมมือ การวางแผน ประสานงาน การทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง การติดตามและประเมินผลเป็นระยะ

โรงเรียนคาทอลิกยังเป็นสถานที่แห่งการอภิบาล การแพร่ธรรม และการประกาศข่าวดีที่สำคัญ ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง บาทหลวง นักบวชชาย-หญิง พี่น้องต่างความเชื่อ และต่างวัฒนธรรม ต่างเชื้อชาติ เจ้าหน้าที่ และบุคลากรด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การพัฒนาคนทั้งครบไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ชุมชนแห่งความเชื่อจะต้องส่งเสริมบทบาท หน้าที่ การมีส่วนร่วมของสัตบุรุษทุกคนตามความสามารถ และความเป็นจริงของชีวิต สร้างผู้นำฆราวาส ผู้นำเยาวชน สำหรับการทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานอภิบาลเยาวชน สตรี อภิบาลครอบครัว ผู้สูงอายุ การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ การดูแลผู้อ่อนแอในสังคม คนยากจน ผู้อพยพหรือแรงงานย้ายถิ่น ผู้พิการ การส่งเสริมกระแสเรียก การดูแลสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความต้องการเร่งด่วนของชุมชนที่เกิดจากเสียงเรียกร้องของชุมชน และการฟังเสียงของผู้ที่ไม่มีโอกาสได้ออกเสียง (the voice of the voiceless) ในสังคมด้วย

3. พันธกิจ (Mission)

ประชากรของพระเจ้าทุกคนในสังคมชนชาติพันธุ์ มีความสำนึกในความเชื่อ (Sensus Fidei) ซึ่งได้รับมาจากศีลล้างบาป ทำให้มีส่วนร่วมในชีวิตพระตรีเอกภาพ ในการทำหน้าที่ 3 ประการตามบทบาทหน้าที่ของตนในชีวิตประจำวันด้วยความรับผิดชอบ ได้แก่ 1) การเป็นประกาศก คือ หน้าที่ในการประกาศและในการเป็นประจักษ์พยาน, 2) การเป็นพระสงฆ์ คือ หน้าที่ในการสวดภาวนาและสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้กับโลก, และ 3) กษัตริย์ คือ หน้าที่ในการปกครองดูแล และการรับใช้ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจน

ด้วยความสำนึกนี้ เรื่อยรื้อให้คริสตชนทุกคนมีภารกิจในการเป็นผู้ประกาศข่าวดีตามกระแสเรียกที่ตนเองได้รับ เพื่อให้คำสั่งของพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นจริงที่ว่า “ท่านทั้งหลายจงออกไปทั่วโลก ประกาศข่าวดีให้มนุษย์ทั้งปวง” (มก 16:15) การออกไปประกาศนี้ก็เท่ากับความพยายามที่จะทำให้โลกได้เป็นหนึ่งเดียวและมีส่วนร่วมต่อกัน เฉกเช่นเดียวกับความสัมพันธ์ในพระตรีเอกภาพ การประกาศข่าวดีนี้ทำให้คำสั่งของพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นจริง และเป็นการใช้พระพรของพระจิตเจ้าให้บังเกิดผลในชีวิตประจำวันของเรา

เมื่อบรรดาคริสตชนได้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันอย่างแท้จริง จะทำให้ภาพของพระกายทิพย์ของพระคริสต์เจ้า (เทียบ คส 1:18 และ อฟ 4:25) ปรากฏขึ้นท่ามกลางเพื่อนพี่น้องทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพิธีกรรมต่าง ๆ ของพระศาสนจักร การประกอบและการให้บริการศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งมีองค์พระเยซูคริสต์เจ้าเป็นศูนย์กลางระหว่างพระเป็นเจ้าและมนุษย์ชาติ ได้ทำให้ธรรมชาติของพระศาสนจักรที่เป็น “ศีลศักดิ์สิทธิ์” เพื่อนำพระพรและความรอดพ้นมาสู่โลกได้เป็นจริง

ภารกิจแห่งการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันนี้ เรื่อยรื้อให้เกิดการกลับใจอย่างแท้จริง ที่แสดงออกถึงการรับฟังกันและกันด้วยความเข้าใจ การยอมรับผู้อื่น ความเอื้ออาทร ความจริงใจ และการรับใช้ซึ่งกันและกัน เฉกเช่นเดียวกับความเป็นหนึ่งเดียวกันในศีลมหาสนิท ภารกิจนี้จึงมุ่งไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกันในทุกระดับ ทั้งภายในพระศาสนจักรและภายนอกพระศาสนจักร อย่างไม่มีขอบเขตและเงื่อนไข (เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เพศ ความคิดเห็นอันหลากหลายทางด้านความเชื่อ การเมือง ปรัชญา รูปแบบการดำเนินชีวิต ฯลฯ) แต่ด้วยความเคารพในสิทธิ เสรีภาพ อิสรภาพ เกียรติศักดิ์ศรี ในการไตร่ตรองเครื่องหมายแห่งกาลเวลา รวมถึงสิ่งสร้างทั้งหลายของพระเจ้าด้วย

พันธกิจแห่งการมีส่วนร่วม เรื่อยรื้อให้ ทุกฝ่าย แผนก หน่วยงาน องค์กร วัด โรงเรียน สามเณรวัลย์ ตามโครงสร้างการบริหารงานของสังฆมณฑล ตลอดจนสถาบันนักบวชชาย-หญิง ครอบครัว จนกระทั่งคริสตชนแต่ละคน ร่วมมือกันทำงานอย่างจริงจัง สร้างสรรค์ ต่อเนื่อง โดย ก) มีการวางแผนการทำงานที่ดี มีการปรับกระบวนการ (Process) และวิธีการทำงาน (Methodology) ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้ามาทำงานร่วมกัน การฟังข้อเสนอแนะของทุก ๆ คน ทบทวนประเมินผล และพัฒนาให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา ข) ดำเนินชีวิตประจำวันเป็นประจักษ์พยาน (Testimony) ถึงจิตตารมณ์พระวรสาร และยึดมั่นในคำสั่งสอนของพระศาสนจักร เพื่อก้าวเดินไปสู่ความสมบูรณ์ในองค์พระเยซูคริสต์เจ้า (เทียบ ยน 10:10) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความรัก ความเมตตา การรับใช้เพื่อนพี่น้องทุกคนในสังคม

ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุถึงความเป็นหนึ่งเดียวและการมีส่วนร่วมด้วยกัน โดยมีตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม
ชัดเจน